

Folkbokförd ålder ogiltig – man friades från övergrepp av utlandsadopterad

Ska svenska staten inte stå för den ålder den tilldelat ett utlandsadopterat barn? Nyligen friades en man i Högsta domstolen med hänvisning till att ingen vet hur gammal flickan är. Hennes folkbokförda ålder gällde inte.

[Dagens juridik skriver den 29 april 2019](#) om en man, dömd för bland annat våldtäkter mot ett flertal barn, men som friats på flera åtalpunkter där offret varit en utlandsadopterad flicka.

Flickan kom till Sverige år 2008 utan något fastställt födelsedatum, och – precis som tusentals andra utlandsadopterade – folkbokfördes hon med ett uppskattat födelsedatum baserat på läkarundersökningar. Flickan uppskattades vara fem år gammal vid tiden för adoption. Tingsrätten gick på detta bokförda datum och mannen dömdes.

Men i hovrätten uppstod oenighet kring om flickan möjligen kunde vara född tidigare och fallet togs vidare till Högsta domstolen. Högsta domstolen konstaterade att det saknades intyg som med all säkerhet kunde fastställa flickans ålder, i Sverige såväl som i flickans ursprungsland. Däremot fanns det ett intyg från en läkarundersökning som gjordes när flickan var uppskattat åtta år, som visade på tidig pubertet och att det inte kunde uteslutas att hon kunde vara tio år gammal.

På grund av osäkerheten kring flickans ålder, det vill säga att hon kunde ha varit äldre än 15 vid tiden då brotten begicks, friades mannen på de punkter som gällde den adopterade flickan och fick sänkt fängelsestraff.

Artikeln i Dagens juridik lämnar en hel del frågetecken efter

sig, men oavsett detaljerna kring de begångna brotten och domen är själva misstänksamheten kring flickans ålder talande för hur villkoren för adopterades liv och kroppar ständigt förhandlas och omförhandlas.

Adoption framställs som en stabiliserande faktor i ett föräldralöst barns annars osäkra och kaosartade liv. Ändå kan vi om och om igen se hur adoption brister i att vara den skyddande åtgärd den påstår sig vara. För samtidigt som adoption framställs som färgblind kärlek där barnet är som vilket barn som helst, biologiskt eller inte, så avkrävs adopterade assimilering till det svenska samhället genom att vi bland annat förses med nya namn, att vår kost ändras och att vi inlemmas i svenska seder och bruk.

Men det stannar inte ens där, även våra kroppar mäts, vägs och jämförs med majoritetssvenska kroppar med helt andra biologiska förutsättningar, där vi patologiseras om vi inte passar in.

Studier visar att utlandsadopterade flickor tenderar att hamna i puberteten tidigare, och de blir därmed även i regel kortare än sina icke-adopterade landsmän. Detta lärs ut till adoptivföräldrar som uppmuntras att vara uppmärksamma inför sina barns kroppsliga förändringar. Det kan leda till att barnet utsätts för integritetskränkande frågor och undersökningar, och flertalet adopterade kan vittna om hur de proppats fulla av tillväxthormoner i tidig ålder.

I [Rikshandboken](#) som ges ut av Sveriges regioner finns ett avsnitt om kroppsundersökning av adopterade barn och i stycket som rör för tidig pubertet är kroppslängd det första skälet som anges, även om psykologiska aspekter också nämns. Det sänder signaler om att det är de synligt adopterade som rent fysiskt ska anpassas till svenska (vita) normer.

Synen på och hanteringen av transrasialt adopterades kroppar avslöjar det majoritetssvenska ambivalenta förhållningssättet

till ras. Å ena sidan råder en ovilja att prata om rasiala aspekter vilket kanske har bidragit till en vägran att i vissa avseenden inse att det finns biologiskt betingade skillnader.

Å andra sidan finns något som närmast liknar en besatthet vid det exotiska icke-vita och det normativa vita och inga andra individer berörs så starkt av denna inställning.

Fallet med den friade mannen illustrerar detta så tydligt, då flickans fastställt juridiska ålder rivs upp på grund av en misstänksamhet inför hennes enligt svenska normer för tidigt utvecklade kropp.

Det är svårt att inte låta tankarna gå vidare till de flyktingbarn vars ålder skrivs upp och på osäkra grunder omvandlar dem till vuxna över en natt.

Lisa Wool-Rim Sjöblom, serietecknare

Maria Fredriksson, lärare

